

Avrupa Birliği ülkelerinde yaşayanların en az iki yabancı dil bilmesi sağlanacakmış. Bu yönde karar alınmış. Bu tür kararların hayata geçmesi yaklaşık 15-20 yıl alır. Okul programları değişecek, ek yabancı dil dersleri konulacaktır. Bunun için yeterli sayıda öğretmen yetiştirilmesi de gerekiyor.

Yabancı dil bilmek denilince bizdeki orta öğretimdeki İngilizce gibi anlamayın. Karşılıklı konuşabilecek derecede dil bilinmesi gerekiyor. Hangi diller olduğu belirtilmemiş, isteğe göre değişecek anlaşılan...

İngilizce bir tanesi olsa gerektir ve zaten çok sayıda ülkede lise öğreniminde iyi düzeyde İngilizce öğrenilmektedir. Başka ülkeleri bilmiyorum ve çok farklı da olduğunu sanmıyorum, Almanya'da iyi İngilizce bilmeden üniversiteye giremezsiniz. Lisede genellikle ikinci bir yabancı dil daha öğretilir ama İngilizce düzeyinde değil. Bu genellikle İspanyolca veya Fransızca olur, az sayıda öğrenci Latinceyi tercih eder.

Şimdi bu uygulamanın AB düzeyinde hayata geçmesi planlanıyor.

Beni hayrete düşüren nokta, AB vatandaşlarının yüzde 25'inin iki yabancı dil biliyor olmasıdır. Rakam bana yüksek gibi geldi ama bu tür araştırmaların titizlikle yürütüldüğünü bildiğim için –geleceğe yönelik planlamalar bu temelde yapılacak- inanmak zorundayım. Şu andaki rakam bile hiç fena değil...

Bugüne kadar AB kimliği oluşmadı ya da oluşan küçük bir kesimi kapsamaktadır. AB kimliği kendini öncelikle Avrupalı olarak görmek demektir. Önce Avrupalı sonra Alman veya Fransız, İngiliz vd. gibi...

Kendini en fazla Almanların önce Avrupalı olarak gördüğü söylenir ama bu oran Almanya'da bile yüzde 25 kadardır. Gelişme artış yönündedir ama başka ülkelerde bu oranın daha az olduğu düşünülürse ulusal kimliğin üzerinde bir Avrupalı kimliğinin yeterince oluşmadığı söylenebilir.

Bütün ülkelerdeki neo nazi, aşırı sağ, ırkçı ya da adına ne dersiniz deyin partilerin ortak sloganı AB karşıtlığıdır. Avrupalı kimliğini reddederler. Ne kadar oy alırlarsa alsınlar bunun da tutması zor görünüyor çünkü çok sayıda AB vatandaşı diğer Avrupa ülkelerine gidiyor. Ya orada çalışıyor ya da okuyor... Avrupa'daki diğer ülkeleri tanıyor. Zaten yüzde 25 oranında iki yabancı dil bilmek ancak başka ülkelerde çalışmak ya da lise ve üniversite eğitiminin bir bölümünü başka ülkede geçirmekle mümkündür.

Öğrenmek için ihtiyaç duyulması gerekir. İngilizceyi anladık ama kimse ihtiyaç duymadan başka bir yabancı dil daha öğrenmez.

İnsanlar arasındaki ilişki ancak ortak dil bulunmasıyla mümkündür. Ya birbirlerinin konuştuğu dili bilecekler ya da ortak bildikleri bir dil –genellikle İngilizce- ile anlaşacaklardır.

Yeterli dil bilgisi olmadan işçi sınıfının uluslar arası dayanışması havada kalır. İspanya ve Almanya'da üretim birimleri olan Opel'de işçiler grev yaptılar diyelim... Alman İspanyolca İspanyolca da Almanca bilmiyorsa anlaşmaları mümkün değildir ya da iki taraf da İngilizce bilmek zorundadır. Başka türlü ancak el işaretleriyle anlaşmak kalır.

İngilizce dışında ne öğrenilir diye sorulacak olursa, bulunulan ülkeye göre değişir diye cevap verilebilir.

Orta Avrupa'da ikinci geçerli dil Almancadır, Doğu tarafına gidildikçe Rusçanın önemi artar. Fransa'da İspanyolca ağır basar denilebilir.

Dil deyince aklıma geldi: Almanya'da Türkçe anadil derslerinin tahsisatı kısıyor, bazıları da buna karşı kampanya yürütüyor.

Eskiden beri bu tür kampanyalara katılmadım. Bunun önde gelen nedeni, Türkçe anadil derslerinde Türkçe değil o dönem geçerli devlet ideolojisinin öğretilmesidir. Bu nedenle bu derslere yönelik getirilen “Türkçe öğretilmiyor, bu dersler TC’nin Almanya örgütlenmesinin parçasıdır” anlayışı yanlış değildir. Doğru dürüst dil öğretilse karşı çıkılmaz.

1980’li yılların ortalarında Türkçe anadil derslerinin yanı sıra Kürtçe anadil dersleri olması da istendiğinde en fazla karşı çıkan Türkçe öğretmenleriydi. Gerekçe, böyle bir dil yokmuş, uydurmuş!

Biz de “Sana ne kardeşim, öğrenmek isteyen öğrenir” diyorduk.

Daha sonra Kürtçe anadil dersi sınıfları gerekli katılım olmadığı için önemli oranda kapanacaktı. Bazı yerlerde aynısı Türkçe anadil dersi sınıfları için de oldu.

Kızımın Türkçe öğrenmesi için hiç çaba göstermedim, Türkçesi oldukça zayıftır. Kendisi isterse gider Halk Yüksek Okulu’na (Volkshochschule) öğrenir. Biraz anlıyor, o kadar, bu da kendisine yetiyor.

Çocuklarını anadil derslerine göndermeyen velileri anlıyorum. Çocuğun önce iyi Almanca ardından da İngilizce öğrenmesi gerek. Öncelik bunlardadır. Türkçe için zaman kalmıyor.

Deniliyor ki, her dil bir zenginliktir. Tamamen katılıyorum ama o dil doğru dürüst öğretilirse zenginliktir. Başka amaçlara hizmet edecek içerikte öğretiliyorsa zenginlik değildir.